Lietas arhīva Nr. CA-0220-20/36
ECLI:LV:RAT:2020:1016.C68318917.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 16.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Mairita Šķendere,
tiesnese Inese Strelča
un tiesnesis Mārtiņš Sviķis,
ar sekretāri Evelīnu Švābi,
piedaloties prasītājas pilnvarotajai pārstāvei /pers. E/ un atbildētājam /pers. F/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. G/ prasībā pret /pers. H/, /pers. F/ un /pers. I/ par kopīpašuma dalītas lietošanas kārtības noteikšanu un /pers. F/ pretprasībā pret /pers. G/, /pers. H/ un /pers. I/ par kopīpašuma dalītas lietošanas kārtības noteikšanu saskaņā ar /pers. G/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 11.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. G/ 2017.gada 15.februārī, precizējot prasības pieteikumu 2018.gada 30.janvārī un 2018.gada 22.novembrī, cēlusi tiesā prasību pret /pers. H/, /pers. F/ un /pers. I/ par kopīpašuma dalītas lietošanas kārtības noteikšanu, tajā skaitā lūdzot /pers. G/ atsevišķā lietošanā un valdījumā nodot šķūņus saskaņā ar būves tehniskās inventarizācijas lietu telpu grupas Nr.002 un Nr.003 – 41,1 m^2 platībā un zem tiem pieguļošo zemes gabalu 41,1 m^2 platībā.

Prasības pieteikums iepriekš minētajā daļā pamatots ar šādiem argumentiem.

[1.1] Prasītāja ir nekustamā īpašuma, kas atrodas /adrese/, 1/6 domājamo daļu īpašniece. Prasītājas atsevišķā lietošanā atrodas dzīvoklis Nr.26 31,4 m^2 platībā, dzīvoklis Nr.29 31,6 m^2 platībā, dzīvoklis Nr.30 32,6 m^2 platībā, dzīvoklis Nr.32 36,8 m^2 platībā, dzīvokļa Nr.31 daļa 12,22 m^2 platībām, kā arī daļa no komerctelpām.

[1.2] Prasītājai un atbildētājiem kā kopīpašniekiem pieder šķūnis ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, kas vēsturiski sadalīts vairākās sekcijās, un katrs kopīpašnieks izmantoja to pēc saviem ieskatiem. Pēc šķūnī notikušā ugunsgrēka atbildētāji savas šķūņa daļas nojauca līdz pamatiem, savukārt prasītājai to aizliedza darīt, neskatoties uz to, ka šķūnis atrodas avārijas stāvoklī. Atbildētāji prasītājas lietošanā nodotajā šķūņa daļā uzglabā sev piederošu malku.

[2] /pers. F/ 2018.gada 2.februāri cēlis tiesā pretprasību pret /pers. G/, /pers. H/ un /pers. I/ par kopīpašuma dalītas lietošanas kārtības noteikšanu.

[3] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 11.aprīļa spriedumu daļēji apmierināta /pers. G/ prasība un /pers. F/ pretprasības par dzīvojamās mājas /adrese/, lietošanas kārtības noteikšanu, bet /pers. G/ prasība daļā par lietošanas kārtības noteikšanu palīgceltnēm (šķūņiem) noraidīta.

Prasības noraidīšana šajā daļā pamatota ar šādiem argumentiem.

[3.1] Prasītāja ir lūgusi noteikt dalītas lietošanas kārtību uz zemes gabala esošajām palīgceltnēm (šķūņiem) ar kadastra numuru /numurs A/ un /numurs C/, nosakot, ka 41,1 m^2 no šķūņa ar kadastra numuru /numurs C/uz zemes zem tā 41,1 m^2 platībā tiek nodota viņas lietošanā.

[3.2] Tehniskās apsekošanas atzinumā ietvertā informācija apliecina, ka konkrētās palīgceltnes atrodas avārijas stāvoklī, daļa no šķūņa ar kadastra apzīmējumu /numurs C/ir sabrukusi, būvju konstruktīvie elementi ir nolietojušies, bojāti un deformējušies un vairs neatbilst paredzētajai funkcijai un lietošanas mērķim. Būves un iebūvētie būvizstrādājumi atrodas sliktā tehniskā stāvoklī un nenodrošina ēkas un tās atsevišķu daļu stiprību, stabilitāti un drošu lietošana, tādēļ ieteicams veikt būvju nojaukšanu.

[3.3] Šādos apstākļos atzīstams par neiespējamu ar spriedumu noteikt lietošanas kārtību būvēm, kuras šobrīd faktiski nav lietojamas, kā arī zemes gabalam, kas atrodas zem šīm būvēm.

[4] Prasītāja iesniegusi apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 11.aprīļa spriedumu, pārsūdzot to daļā, ar kuru noraidīta /pers. G/ prasība daļā par lietošanas kārtības noteikšanu palīgceltnēm (šķūņiem), lūdzot noteikt prasītājai atsevišķā lietošanā būves ar kadastra apzīmējumu /numurs A/un /numurs C/, 41,1 m^2 platībā un zem tiem pieguļošo zemes gabalu 41,1 m^2 platībā.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[4.1] Tiesa nav izspriedusi prasījumu daļā par kopīpašumā esošā zemesgabala lietošanas kārtība noteikšanu, tādējādi nav izlemti visi pieteiktie prasījumi.

[4.2] Pareizi konstatējot, ka šķūņi, kuru lietošanas kārtību tiek lūgts noteikt, atrodas avārijas stāvoklī, tiesa bez pamata norādījusi, ka pusēm ir jārisina jautājums par šķūņu nojaukšanu.

[4.3] Gadījumā, ja tiek noteikta šķūņu un zem tiem esošā zemes gabala lietošanas kārtība, prasītāja iegūtu tiesības vienpersoniski risināt jautājumu par viņas lietošanā nodoto šķūņu nojaukšanu.

[5] Rakstveida paskaidrojumos par apelācijas sūdzību atbildētājs /pers. F/ norāda, ka apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu, jo šķūņi, kuru lietošanas kārtību prasītāja lūdz noteikt, faktiski atrodas avārijas stāvoklī un daļa no šķūņa ar kadastra apzīmējumu /numurs C/ir sabrukusi. Lai varētu noteikt šķūņu dalītas lietošanas kārtību, ir nepieciešama šķūņu renovācija.

[6] Tiesas sēdē prasītājas /pers. G/ pilnvarotā pārstāve /pers. E/, nenoliedzot ka inventarizācija lietā norādītajā apjomā šķūņi dabā nav saglabājušies, uzturēja apelācijas sūdzību un lūdza apmierināt prasību daļā par šķūņu un zem tiem esošā zemes gabala lietošanas kārtības noteikšanu.

Atbildētājs /pers. F/ tiesas sēdē paskaidroja, ka apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu, jo būves, kuru lietošanas kārtību lūdz noteikt prasītāja dabā saglabājušās tikai daļēji, un, lai tās varētu lietot, ir nepieciešama to atjaunošana.

Atbildētāji /pers. I/un /pers. H/ uz lietas izskatīšanu nav ieradušies, bet savā iesniegumā lūguši lietu izskatīt bez viņu klātbūtnes tiesas sēdē.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietas izskatīšana ir iespējama bez atbildētāju /pers. I/ un /pers. H/ klātbūtnes tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējot prasības pieteikumā, paskaidrojumos par prasību, apelācijas sūdzībā un paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norādītos apstākļus, kā arī lietā iesniegtos pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka sprieduma pārsūdzētajā daļā prasība noraidāma.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas un 430.panta trešās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, nepārbaudot faktus, kas konstatēti pirmās instances tiesā, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Pirmās instances tiesas spriedums ir pārsūdzēts daļā, ar kuru noraidīta prasība par lietošanas kārtības noteikšanu palīgceltnēm ar kadastra numuru /numurs A/un /numurs C/, norādot, ka tiesa nav izlēmusi jautājumu par zemes, kas atrodas zem šīm palīgceltnēm, lietošanas kārtību.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums, kas attiecas uz nekustamā īpašuma lietošanas kārtības noteikšanu, nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

Apelācijas sūdzībā nav apstrīdēts pirmās instances tiesas konstatētais fakts, ka palīgceltnes, kuru lietošanas kārtību prasītāja lūgusi noteikt, ir avārijas stāvoklī un daļa no būves ar kadastra apzīmējumu /numurs C/ir nodegusi un nojaukta.

Tādējādi apelācijas instances tiesā izskatāms strīds par palīgceltņu uz zem tām esošā zemes gabala lietošanas kārtības noteikšanu, kā arī izlemjams jautājums par tiesāšanās izdevumu sadalījumu starp pusēm un šo izdevumu piedziņu.

[9] Pirmās instances tiesa, konstatējot, ka nekustamā īpašuma /adrese/, palīgceltnes ar kadastra apzīmējumu /numurs A/ un /numurs C/ atrodas avārijas stāvoklī un daļa no celtnes ar kadastra apzīmējumu /numurs C/ir sabrukusi, un atsaucoties uz eksperta atzinumā norādīto, ka ieteicama šo būvju nojaukšana, izdarījusi pamatotu secinājumu, ka ar tiesas spriedumu nav iespējams noteikt lietošanas kārtību būvēm, kuras faktiski nav lietojamas.

Atzīstot par pareizu un pilnībā pietiekamu pirmās instances tiesas spriedumā ietverto pamatojumu, Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un atkārtoti to nenorāda.

[10] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzības argumenti nevar būt pamats pretēja sprieduma taisīšanai tā pārsūdzētajā daļā šādu apsvērumu dēļ.

[10.1] Atzīstot, ka nav nosakāma lietošanas kārtība palīgceltnēm ar kadastra apzīmējumu /numurs A/ un /numurs C/, kas atrodas avārijas stāvoklī, nebija pamata noteikt lietošanas kārtību zemes gabalam, kas atrodas zem šīm būvēm. Pārsūdzētā sprieduma motīvu daļa satur norādi, ka noraidāma ir prasība arī daļā par zemes gabala 41,1 m^2 platībā, kas atrodas zem palīgceltnēm, lietošanas kārtības noteikšanu. Tādējādi par nepamatotu atzīstams apelācijas sūdzība arguments, ka tiesa nav izlēmusi vienu no pieteiktajiem prasījumiem.

[10.2] Norādot uz apstākli, ka kopīpašniekiem jārisina jautājums par avārijas stāvoklī esošu palīgceltņu nojaukšanu, tiesa nav pārkāpusi savas kompetences robežas. Iepriekš minētā norāde sprieduma motīvu daļā iekļauta, ņemot vērā eksperta atzinumā norādīto par palīgceltņu tehnisko stāvokli.

[10.3] Apstāklis, ka kāda kopīpašnieka lietošanā tiek nodota daļa no palīgceltnes, nekādā veidā nerada tiesībām vienpersoniski izlemt jautājumu par kopīpašumā esošas būves daļas nojaukšanu. Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, nav pamata ar tiesas spriedumu noteikt palīgceltņu, kuru stāvoklis dabā neatbilst inventarizācijas lietā norādītajam, un kuru lietošana ir bīstama šo ēku tehniskā stāvokļa dēļ, lietošanas kārtību.

[11] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi pārbaudījusi lietā iesniegtos pierādījumus un, noraidot prasību daļā par palīgceltņu ar kadastra apzīmējumu /numurs A/ un /numurs C/ un zemes zem tām lietošanas kārtības noteikšanu, pamatoti izdarījusi secinājumu, ka nav pieļaujams ar tiesas spriedumu noteikt dalītas lietošanas kārtību būvēm, kas atrodas avārijas stāvokli.

[12] Apstākļos, kad lietā iesniegtā prasība, gan pretprasība vērsta uz kopīpašuma kopuma lietošanas kārtības noteikšanu, savukārt apelācijas instances kārtībā tiek skatīts strīds tikai par palīgceltņu un zem tām esošā zemesgabala lietošanas kārtības noteikšanu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka konkrētajā gadījumā ar apelācijas instances tiesas spriedumu izlemjams jautājums par tiesāšanās izdevumu piedziņu, kas radušies gan par tiesvedība pirmās instances, gan apelācijas instances tiesā, izskatot prasības, pretprasības pieteikumu un apelācijas sūdzību.

Ievērojot minēto, apstākli, ka ar pirmās instances tiesas spriedumu prasības pieteikums un pretprasības pieteikums apmierināts daļēji, savukārt ar apelācijas instances tiesas spriedumu, analoģiski pirmās instances tiesas spriedumam, noraidīts prasības pieteikums daļā par palīgceltņu ar kadastra apzīmējumu /numurs A/ un /numurs C/ un zemes zem tām lietošanas kārtības noteikšanu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tiesāšanās izdevumi piedzenami šādā kārtībā un apmērā.

[12.1] Par tiesvedību pirmās instances tiesā tiesāšanās izdevumi piedzenami šādā kārtībā un apmērā.

[12.1.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu pusei, kuras labā taisīts spriedums. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionālo tai prasījumu daļai, kurā prasību noraida.

Prasītāja par prasības pieteikuma iesniegšanu veikusi valsts nodevas samaksu 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, kopā 75,84 EUR, savukārt atbildētājs par pretprasības pieteikuma iesniegšanu veicis valsts nodevas samaksu 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR, kopā 74,34 EUR.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apstākļos, kad ar pirmās instances tiesas spriedumu gan prasība, gan pretprasība apmierināta daļēji un nav iespējams noteikt ne precīzu prasības, ne pretprasības apmierināto daļu, prasības pieteicējam un pretprasības pieteicējam radušies tiesas izdevumi jāuzņemas proporcionāli visiem lietas dalībniekiem, proti, no /pers. H/, /pers. F/ un /pers. I/ par labu /pers. G/ piedzenami tiesas izdevumi 18,96 EUR (75,84 EUR/4) no katra, savukārt no /pers. G/, /pers. H/ un /pers. I/ par labu /pers. F/ piedzenami tiesas izdevumi 18,59 EUR (74,34 EUR/4) no katra.

[12.1.2] Par tiesvedību pirmās instances tiesā ir radušies iepriekš neapmaksāti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 13,76 EUR (21,66 EUR – 4,70 EUR – 3,20 EUR) apmērā. Prasība un pretprasība apmierināta daļēji un nav iespējams noteikt precīzu apmierināto prasījumu un pretprasījumu proporciju, tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta noteikumiem pirmās instances tiesā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav iepriekš samaksāti, konkrētajā gadījumā piedzenami valsts labā no visiem lietas dalībniekiem vienādās daļās, proti, 3,44 EUR (13,76 EUR/4) apmērā.

[12.2] Apstākļos, ka apelācijas sūdzība kā nepamatota noraidīta pilnībā un apelācijas instances tiesā radušies iepriekš nesamaksāti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,00 EUR apmērā (skat. l.l.3A), Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta noteikumiem apelācijas instances tiesā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piedzenami no apelācijas sūdzības iesniedzējas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 194., 432.pantu, 454.panta pirmo un otro daļu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

noraidīt /pers. G/ prasību pret /pers. H/, /pers. F/ un /pers. I/ daļā par lietošanas kārtības noteikšanu palīgbūvēm (šķūņiem) ar kadastra numuru /numurs A/ un /numurs C/, kas atrodas /adrese/, un zem tām esošajam zemesgabalam 41,1 m^2 platībā.

Piedzīt no /pers. H/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. G/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 18,96 EUR (astoņpadsmit *euro* un 96 centi).

Piedzīt no /pers. I/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. G/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 18,96 EUR (astoņpadsmit *euro* un 96 centi).

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. G/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 18,96 EUR (astoņpadsmit *euro* un 96 centi).

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. F/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 18,59 EUR (astoņpadsmit *euro* un 59 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. H/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. F/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 18,59 EUR (astoņpadsmit *euro* un 59 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. I/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. F/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 18,59 EUR (astoņpadsmit *euro* un 59 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. H/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,44 EUR (trīs *euro* un 44 centi) apmērā, kas iemaksājama Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316. Dokuments, kas apliecina šī maksājuma veikšanu, iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

Piedzīt no /pers. I/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,44 EUR (trīs *euro* un 44 centi) apmērā, kas iemaksājama Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316. Dokuments, kas apliecina šī maksājuma veikšanu, iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,44 EUR (trīs *euro* un 44 centi) apmērā, kas iemaksājama Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316. Dokuments, kas apliecina šī maksājuma veikšanu, iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,44 EUR (septiņi *euro* un 44 centi) apmērā, kas iemaksājama Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316. Dokuments, kas apliecina šī maksājuma veikšanu, iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu - 10 (desmit) dienas pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Senāta Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Spriedums sastādīts un pieejams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā 2020.gada 16.oktobrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese	*(paraksts)*	M.Šķendere
Tiesnese	*(paraksts)*	I.Strelča
Tiesnesis	*(paraksts)*	M.Sviķis